

Aan het College van Gedeputeerde Staten
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Schriftelijke vragen n.a.v. artikel in LD: “Staatssecretaris Knops bevoordeeld bij gronddeal huis”.

Maastricht, 25-05-2020

“Ruimte voor Ruimte” is een regeling, die in Noord en Midden Limburg voorziet in de omzetting van vrijkomende stalruimte in bouw kavels, waarbij onder voorwaarden tegen een vergoeding stallen worden gesloopt.

Na al in 2004 aan de bel getrokken te hebben over de fraudegevoeligheid van deze regeling heeft de SP-fractie in 2009 en 2010 in Provinciale Staten opnieuw vragen gesteld aan GS van Limburg inzake de uitvoering van de RvR-regeling.

In 2009 gaf Provinciale Staten van Limburg, mede op initiatief van de SP, opdracht aan de Zuidelijke Rekenkamer tot een nader onderzoek met als doel inzicht te geven in: de ontwikkeling van de (doelen, richtlijnen en voorwaarden in de) RvR-regeling in Limburg in de loop van de tijd en de besluitvorming daarover én de uitvoering van, controle op en verantwoording over de uitvoering van deze regeling.

In het onderzoekjaar 2010 stagneerde de regeling, wat opnieuw vragen oproep bij de SP-fractie in Provinciale Staten. Concreet vroeg de SP of de regeling niet verworpen was tot een ultra-commercieel woningbouwprogramma en of het oorspronkelijke doel (stallen slopen) achter de horizon was verdwenen.

Het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer was uiteindelijk keihard: Provinciale Staten waren door het College van GS (en gedeputeerde Ger Driessen in het bijzonder) onvoldoende geïnformeerd over de risico's en de voortgang van de regeling. Al in 2002, nog voordat de Staten een besluit namen over ophoging van de subsidie aan RvR, werd toenmalig gedeputeerde Driessen door zijn eigen ambtenaren gewaarschuwd voor het uitblijven van kopers voor deze kavels. Er zou te weinig 'kapitaalkrachtige vraag zijn voor grote, luxe bouw kavels.' Driessen zette toch door en het ambtelijk advies werd ter zijde geschoven. Daarmee heeft de provincie Limburg gegokt met gemeenschapsgeld.

De SP-fractie bepleitte dan ook - om nieuwe financiële risico's te vermijden - de regeling zo snel mogelijk te beëindigen. Een meerderheid van CDA, VVD en PvdA wees dat voorstel af. Ook een voorstel van de SP in 2012 om met de regeling te stoppen (vanwege de stagnerende verkoop van bouw kavels) haalde het niet.

Ondanks de stoeve verkoop van RvR- kavels door de jaren heen, de onrendabele stallensloopregeling en de politieke discussie over de regeling, werd op provinciaal en gemeentelijk niveau alles op alles gezet om de regeling te behouden.

Het beeld van een regeling, voornamelijk voordelig voor mensen met veel geld, die met alle mogelijkheid middelen overeind moest worden gehouden, wordt versterkt door een artikel dat op 23 mei jl. in Dagblad de Limburger en NRC is verschenen. Hierin publiceerden de onderzoeksjournalisten Theo Sniekers (Dagblad de Limburger) en Joep Dohmen (NRC) hun onderzoek naar de RvR-regeling. Een onthutsende inkijk bij de 'spelers' op de achtergrond. In Horst aan de Maas zou toenmalig wethouder Raymond Knops (CDA) inwoners met bouwplannen hebben gedwongen om mee te doen aan de RvR-regeling, daarbij het advies van zijn ambtenaren negeerde. Hij werd daar in gesteund door diens toenmalige collega's in het college van B&W, burgemeester Leon Frissen (CDA) en de wethouders Arie Stas (PvdA), Marcella Dings (CDA) en Theo Douven (VVD).

De rechtbank Limburg en het gerechtshof in Den Bosch oordeelden dat Knops had gehandeld "in strijd met de openbare orde" en "misbruik had gemaakt van zijn bevoegdheden". De Hoge Raad bevestigde het arrest van het hof.

Maar uit het relaas van de twee onderzoeksjournalisten komt nog meer naar voren. Volgens Dagblad de Limburger en NRC is Raymond Knops uit Hegelsom in de tijd dat hij Kamerlid was voor enkele tienduizenden euro's bevoordeeld bij de koop van de grond voor zijn huis.

Naar aanleiding van het bovenstaande heeft de SP-fractie de volgende vragen:

1. Wat is uw reactie op het artikel in Dagblad de Limburger van 23 mei over Ruimte voor Ruimte? En wat is uw oordeel hierover?
2. Was het huidige college van GS op de hoogte van de feiten, zoals die gepresenteerd worden in het genoemde artikel van de twee onderzoeksjournalisten? Zo ja, in hoeverre komen de conclusies, die het College daaruit trekt, overeen met de conclusies van de twee onderzoeksjournalisten?
3. Wat vindt het College van de uitspraak van Hoogleraar notarieel recht van de Universiteit Leiden Pim Huijgen dat het op politieke bevoordeling lijkt dat de heer Knops op papier minder vierkante meters grond kocht dan gebruikelijk, maar dat hij er in de praktijk veel meer kreeg voor een verhoudingsgewijs zeer aantrekkelijke prijs?
4. Al in 2004 stelde de Algemene Rekenkamer dat de RvR-regeling een complexe regeling is, die gevoelig is voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Is het College bereid – door een extern onderzoek - om alle transacties in het kader

van de RvR-regeling onder de loep te nemen om te onderzoeken of zich meer van dergelijke gevallen hebben voorgedaan?

5. In het artikel wordt gesteld dat de oorspronkelijke doelen: slopen van stallen, verminderen van het aantal varkens en ontstening niet gehaald zijn. Er zijn immers meer stallen en ook woningen in het buitengebied gebouwd. Is het College het met de SP eens dat de RvR-regeling niet functioneert, zoals de bedoeling was? Zo ja, wat is het College van plan om hieraan te doen?
6. Bent u het er mee eens dat de regeling – die gestart is als middel om de Intensieve Veehouderij (warm) te saneren – verworpen is tot een middel om de rijken aan rianten woningen in het buitengebied te helpen, daar waar de gemiddelde burger geen enkele kans krijgt in het buitengebied te bouwen?
7. Zo ja, is het dát effect dat voor GS de reden is geweest om de RvR-regeling in stand te houden en organisatorisch niet aan te passen, in tegenstelling tot de provincie Brabant (waar een reorganisatie heeft plaats gevonden) en Gelderland (waar de regeling helemaal gestopt is)?
8. Was GS op de hoogte van de manier waarop de gemeente Horst aan de Maas om is gegaan met de mensen die gebruik wilden maken van RvR en de consequenties daarvan voor de andere deelnemers uit Horst aan de Maas aan de RvR-regeling die niet gecompenseerd zijn door de gemeente? De SP heeft daar toentertijd vragen over gesteld en de vraag is of u – in het licht van de feiten zoals die nu naar voren komen – toen anders had moeten reageren? En bent u voornemens – eventueel in overleg met de gemeente Horst aan de Maas – te komen tot een compensatie voor deze mensen? En zo ja, wat zijn daarvan dan de financiële consequenties?
9. Binnenkort is de verwachting dat het onderzoek van de Zuidelijke Rekenkamer naar de inhuur van klusjesmannen gereed is. In dat licht de volgende vraag. Klopt het dat voormalig gedeputeerde Driessen € 1000,- per dag krijgt als parttime directeur van het ruimtebedrijf?
10. Heeft het college overwogen om de inhuur van de heer Driessen, in het licht van de tik op de vingers die minister Ollongren heeft uitgedeeld n.a.v. de “inhuur” van klusjesmannen, te heroverwegen? En zo ja, wat was het resultaat van deze heroverweging en waarom?

Wij zijn ons op het moment van schrijven bewust dat ook andere fracties over dezelfde publicatie schriftelijke vragen stellen en zien deze vragen ook als zeer relevant. Deze vragen zijn daar nog eens bovenop. Afhankelijk van onder andere uw beantwoording overwegen wij de Zuidelijke Rekenkamer een nieuw onderzoek te laten uitvoeren naar de regeling.

Graag beantwoording van de vragen binnen de daarvoor gestelde termijn.

Postadres Statenfractie SP Limburg - Postbus 5700 - 6202 MA Maastricht **Website** limburg.sp.nl **E-mail** limburg@sp.nl

Met vriendelijke groet,

Marc van Caldenberg,
Fractievoorzitter SP.